

Aula d'Història de Lo Rat Penat
Conferència del professor D. Fernando Millán Sánchez

Tema XXVIII.

Gabriel Ciscar.

Entre la Mar, la Ciència i la Guerra.

La seua vida.

Gabriel Ciscar va nèixer l'any 1760 en la ciutat d'Oliva. Nebot de Gregori Mayans, pertanyia, com el gran il·lustrat, a una família poderosa en el camp econòmic i en el camp social. I tal volta per això resulte més curiós comprovar que els seus estudis primaris els realisà en l'escola pública d'Oliva. L'escola que pocs anys abans havia creat el seu famós tio, i que pretenia ser una escola de qualsevol influència religiosa.

Era un indici clar de que la família Mayans-Ciscar volia actuar d'una manera eixemplar davant els seus conciutadans. Si havien abraçat el pensament racionaliste com el camí més segur per al progrés de l'Humanitat, la formació dels jóvens de la família no podia estar en mans de la Companyia de Jesús, que era el portaestandard, de la temuda Inquisició i la dominadora de l'ensenyança secundària en Espanya.

No podem oblidar, sobre este tema, que estem en els temps en els quals els il·lustrats espanyols guanyaran la batalla finalment per la llibertat de pensament, i els jesuïtes seran expulsats de tota la península ibèrica.

Una posició il·lustrada, la dels Mayans-Ciscar, que es confirma quan Gabriel Ciscar és enviat a València a cursar els seus estudis secundaris. Ho fa en el Colege Andresià, que és una Institució educativa regida pels escolapis, els discípuels de Sant Josep de Calassanç que, dedicats completament a l'educació dels jóvens, oferixen un caràcter molt més lliberal, tal vegada per la seua procedència francesa, que la pròpia dels discípuels de Sant Ignaci.

Una etapa de formació de l'adolescència que té la seua culminació quan se produïx l'ingrés de Gabriel Ciscar en l'Universitat de València. Ningú posa en dubte en l'entorn familiar que el jove Ciscar seguirà el camí marcat per la família, els estudis de Dret que son tio Gregori havia dignificat en el seu immens saber. També son tio Joan Antoni Mayans era una referència.

Fon un desig familiar mai complit. Als dèsset anys Gabriel Ciscar va anunciar que renunciava als seus estudis universitaris. No li interessaven les disciplines que es cursaven en l'Universitat. El seu desig era formar part dels guardamarines espanyols que decidien orientar la seua vida en la Marina Espanyola. Una Marina que en aquell moment se veïa somesa a la contínua tensió que provocaven les guerres en Anglaterra, en virtut dels pactes de família que convertien la política espanyola en una conducta conjunta en França.

En l'escola Naval de Cartagena realisà els seus estudis de Guàrdia marina. En el transcórrer dels mateixos Gabriel Ciscar va demostrar no sols la seua profunda vocació de marí sino també, i de manera que atragué l'atenció dels seus professors, una extraordinària capacitat en el domini de les Matemàtiques i de la Ciència Nàutica. La mar era el seu destí i ningú dubtava que la seua carrera seria especialment brillant si el valor acompanyava al saber.

Les seues primeres experiències en una nau de guerra les va conèixer en el “Juan Bautista”. Nau de l'armada espanyola en la qual recorregué totes les aigües i totes les costes de la mar Mediterrànea. El lloc a on la presència de la flota anglesa era permanent, i a on la flota espanyola pretenia mantindre, al costat de la seua aliada del moment, la francesa, una posició hegemònica.

Fon un temps en el qual Gabriel Ciscar va deprendre una realitat incontestable que agudisaria el seu ingeni. La flota anglesa era clarament superior a la franc-espanyola perquè estava molt millor artillada i tenia una major capacitat de maniobra. També els marins anglesos estaven més preparats en les arts de la mar i en la seua capacitat per a mantindre la disciplina. Els espanyols sols podien competir en ells en el camp del valor.

La segona de les seues grans experiències marines la va conèixer Gabriel Ciscar en les aigües del golf de Mèxic. Estava allí destinat en la flota per a vigilar les costes de la Florida i de la Luisiana, territoris americans que en el moment eren possessions espanyoles. Possessions permanentment codiciades per la marina anglesa i la seua aliada l'holandesa, que pretenien socavar el poder espanyol en el continent americà.

Una experiència naval que es completava en les batalles diàries que presentaven les naus pirates, decidides, en el soport d'Anglaterra, a destruir el comerç que Espanya mantenia de continu en les seues colònies. Una acció de vigilància sobre els pirates que es multiplicava en la vigilància necessària sobre les pretensions separatistes que s'anaven coneixent.

El resultat d'estes dos experiències marines fon, per al marí valencià, la constatació de que era precisa una reforma urgent en l'artillat de les nostres naus, i, sobretot, en la preparació dels nous comandaments de la Marina espanyola.

No és d'estranyar, en conseqüència, que la següent etapa en el caminar de la vida de Gabriel Ciscar nos el presente com a professor de l'Escola Naval. Un temps de docència i d'anàlisi dels mals de la nostra armada, que té el seu punt de culminació quan Gabriel Ciscar és nomenat director de l'Acadèmia.

Tenia plens poders per a incidir en la formació de tots els guardamarines dels hòmens que en un futur pròxim formarien els quadros

de comandament de la Marina espanyola, d'orientar als professors i de mostrar a tots el camí a seguir per al millorament de l'Armada. El seu nomenament com a tinent de nau era la ratificació d'uns valors que els seus superiors premiaven

És el temps en el qual Gabriel Ciscar traslladarà al paper i convertir-los en acabant en publicacions, els dos llibres que són essencials en el seu procés de renovació de la Marina espanyola. Nos referim a: “Curso elemental de Marina” i “Compendio de Cosmografía”. El primer dedicat als alumnes de les Acadèmies Navals, el segon a tota l'oficialitat de la Marina.

Gabriel Ciscar, en el moment considerat el primer en el coneiximent de l'Artilleria Naval, estava seguint els passos de Jorge Juan, l'atre marí valencià que el precedia com a iniciador d'una reforma que va convertir a l'armada espanyola en la segona del món despuix de l'inalcançable Anglaterra.

Era temps d'utilisar el saber de Gabriel Ciscar per a encarregar-li atres missions en el camp de la Ciència marina, en el camp de la Cosmografia.

1795. Gabriel Ciscar és l'encarregat de dirigir un estudi cartogràfic sobre l'illa de Còrsega. Justament l'illa en la qual havia naixcut l'home, Napoleó Bonaparte, que no sols s'encarregaria d'orientar la Revolució francesa cap a camins més moderats, sino que pretendria portar-la, baix el seu comandament, a tots els racons d'Europa.

El marí valencià complí la missió encomanada recorrent totes i cada una de les costes de Còrsega, coneixent les seues singularitats i confeccionant finalment el nou mapa de les seues costes i de les seues terres pròximes. Un treball que es convertia en el mapa oficial acceptat per tots els països del món. El seu nom com a home de Ciència, abandonava el racer de la seua Pàtria per a ser reconegut per tots els entesos en el saber nàutic.

Un reconeiximent general que dugué aparellat el nomenament de Comissari General de l'Artilleria de Marina. En paraules més senzilles l'encarregat de dur a terme la tasca que ell havia presentat com a imprescindible per a modernisar la nostra armada, per a formar als artillers de la Marina i per a equipar a les nostres naus en l'armament precís per a poder competir en la mar en qualsevol atra potència.

Una tasca que consolidà la seua fama de matemàtic i cosmògraf, fins a tal extrem que, per designació real i a proposta del govern espanyol, va ser nomenat representant d'Espanya en la Comissió Internacional que, baix l'impuls de l'Institut de Ciències francès, seria l'encarregat d'unificar les diverses mides dels països europeus en una sola mida acceptada per tots.

Estem parlant del naiximent del Sistema Mètric Decimal.

En els finals del segle XVIII i principis del XIX, el moviment racionaliste imperant, secundat per la Revolució Francesa i el caràcter reglamentiste dels seus governants, havien pres consciència de l'impossibilitat de continuar plantejant el conseguir un món de progrés econòmic i tecnològic, un món occidental mínimament cohesionat, si continuava mantenint-se una situació de caos en la qual les mides que definien la llongitut, el pes i la capacitat, eren absolutament diferents en cada Nació, en les grans ciutats i inclús en comarques pròximes.

S'imponia posar fi al regnat de mides com la llegua, el celemí, l'arrova, la yarda, el peu..., que feen impossible un comerç internacional que precisava de mides iguals en tots els països. Mides que facilitaren l'entesa entre industrials i comerciants de les diverses Nacions.

Acceptada l'idea proposta per l'Institut francès, formada la Comissió encarregada de presentar les propostes definitives de caràcter unificador, se li encarregà la medició dels meridians i paral·lels de la Terra, ya que d'eixa medició havia d'extraure's la mida de llongitud que seria el patró comú per a totes les Nacions d'Occident. I era obvi que per ad eixe treball ningú estava més preparat que Gabriel Ciscar.

El resultat del treball encomanat és de tots conegut. A partir del segle XIX el món occidental tindrà unes mides comunes que naixen de l'acceptació del sistema decimal com a base de partida, i que es concreta en unes mides comunes de llongitud: el metro; una mida similar com a patró del pes: el quilo; una mida per tots acceptada de capacitat: el litro.

S'iniciava una nova era de millor comunicació entre les Nacions, en l'excepció sempre esperada de l'orgullosa Anglaterra, que, per a no cenyir-se a la direcció científica que França imponia, se mantenia al marge de les mides acceptades.

La situació política d'Europa, i molt especialment la d'Espanya, en eixos anys finals del segle XVIII i escomençaments del XIX, travessava una etapa certament singular. Les apències polítiques de Napoleó Bonaparte, emperador dels francesos, i l'ineptitud dels reis espanyols, Carles IV i Ferrando VII, pare i fill enfrontats, feen possible l'instauració d'una nova Casa nobiliària en Espanya. La pròpia dels Bonaparte als qui la Revolució francesa havia convertit en amos d'Europa.

Gabriel Ciscar va rebre la proposta del govern de Josep I d'integrar-se en el nou model de societat que es pretenia implantar en Espanya. Una societat de caràcter il·lustrat, el nou monarca era gran mestre de la Lògia de França, baix la tutela de França i formant part del seu Imperi.

Pero Gabriel Ciscar, com havien fet uns atres intel·lectuals il·lustrats espanyols, entre els quals devem citar per la seua representativitat a Jovellanos, havia segut ministre en Carles IV, menyspreant el poder que es posava al seu alcanç rebujà l'oferta que se li proponia i va decidir, ben al

contrari, oferir-se a la Junta de Cartagena, que organitzava la resistència contra els invasors, per a dur a terme qualsevol tasca que se li encomanara.

Un oferiment, el realitzat per u dels cervells més reconeguts de la Marina espanyola, que va ser immediatament acceptat per la Junta de Cartagena, que veïa en el marí valencià a l'home més qualificat per a dirigir la resistència contra Napoleó. Recordar sobre este tema que mantindre el control de Cartagena era tant com mantindre el control de l'Armada. La flota espanyola que, com hem senyalat, continuava sent una de les més importants del món.

Temps molt breu de permanència en les terres de Múrcia per part de l'antic Comissari General de l'Artilleria de la Marina, perquè els seus companys el nomenaren immediatament el representant de la Junta de Cartagena i de l'Armada en les seues aigües, davant la Junta Central. Junta que en Madrit, en la clandestinitat necessària donada la presència de les tropes franceses, intentava coordinar l'esforç dels espanyols per a defensar la seua Pàtria.

Una permanència de Ciscar en la Junta de Madrit que es va significar molt pronte per les idees aportades pel marí d'Oliva. Fon ell qui plantejà la nova forma de lluita que els espanyols havien d'assumir per al seu segur enfrontament en un eixèrcit invasor que, devia reconèixer-ho, havia vençut a l'espanyol d'una manera definitiva després de l'arribada a Espanya del propi emperador dels francesos.

Naixien despuix de la seua proposta les “partides”. Els grups d'hòmens armats poc numerosos pero en una enorme capacitat de moviment. “Partides” encarregades per la Junta Central, a través de les Juntes locals, de sitiar permanentment a les tropes franceses en els camins, als pobles que tenien una chicoteta guarnició, en qualsevol lloc de la península a on els transports de suministres pogueren ser destruïts pels espanyols.

Ciscar imponia en el segle XVIII la guerra de guerrilles, la que des dels començaments de la Història d'Espanya, Viriat, els asturs, els càntabres..., havia oferit grans victòries sobre els invasors als grups espanyols armats, coneixedors del territori i en capacitat suficient per a moure's contínuament sense oferir un front definit a l'invasor.

Dots d'organizador i d'estratega militar que convertiren l'any 1809 a Gabriel Ciscar en governador de Cartagena, o lo que és lo mateix, en el responsable màxim de l'armada espanyola. Una tasca en la clandestinitat que seria premiada en 1810 en el seu nomenament de ministre de la Guerra per la Junta Central.

1812. Dominada Espanya casi completament per les tropes napoleòniques, només per lo que pareix la ciutat de Cadis se mantenia lliure entre les capitals espanyoles de cert ranc, se reunien en la ciutat lliure unes Corts que eren la representació de la voluntat d'un poble que,

paradòxicament, acceptava els principis de la democràcia, de la llibertat personal promoguts per la Revolució Francesa, al mateix temps que rebujava la presència d'un rei il·lustrat i de l'eixèrcit que el sostenia com a tal.

Unes Corts de Cadis que aprovaren una Constitució lliberal, de caràcter avançat, encara que declarant al temps la catolicitat de l'estat espanyol. Unes Corts Constituents que designaven a un govern de la Nació que serà conegut com la Regència d'Espanya, i que tindria al seu càrrec la direcció de les guerres de lliberació com a depositaris del poder del monarca l·legítim. Un monarca que, en el dir de les gents, era presoner de Napoleó.

Gabriel Ciscar fon designat pels diputats reunits en Cadis u dels regents d'Espanya, tenint al seu càrrec, de manera singular donats els seus coneiximents i el seu prestigi personal, tot lo referent als assunts de la Guerra.

I fon en este càrrec en el que Gabriel Ciscar complí una missió certament excepcional. Negocià en Anglaterra, concretament en el duc de Malborough, general en cap de l'eixèrcit anglés desembarcat en Portugal, les condicions de l'acort pel qual els espanyols farien costat als anglesos en la guerra que se suscitava per a la lliberació d'Espanya.

Igualment va dirigir les negociacions en el sar de totes les Rússies Aleixandre I, que en aquell moment era l'enemic més encarniçat en el qual Napoleó havia d'enfrontar-se en territori europeu. De fet, és sabut que totes les victòries de Napoleó en Europa, contra els austríacs i contra els prussians, s'estrelaren davant les planes gelades de Rússia,

Pactes, abdós, que en els següents anys donarien els fruits que coneixem: la derrota de l'emperador dels francesos i l'abdicació de Josep I com a rei d'Espanya.

La Junta Central se constituïa en la garant de la pau espanyola a l'espera de l'arribada d'un monarca que la propaganda presentava com el “Desijat”.

Les senyes històriques conegudes són reveladores de la ingenuïtat dels lliberals espanyols del segle XIX, que, en principi, controlaven la regència en representació del monarca d'Espanya. Sabem que Ferrando VII, el mateix que s'humiliava davant de l'emperador francès, en conte de dirigir-se directament a Madrit com se li sollicitava, va desembarcar primer en València.

Allí l'esperava el general Elio, capità general del territori valencià, que, recolzat en un manifest de la noblea que coneixem com a “Manifest dels Perses” en el qual se li demanava al monarca que recuperara tots els seus poders, llimitats per la Constitució lliberal, el proclamava com a monarca absolut d'Espanya, de qui depenien tots els poders, el legislatiu,

l'eixecutiu, i el judicial. Se li afegia que totes les forces de l'eixèrcit estaven a la seua disposició

Una designació com a rei absolut per part de l'eixèrcit que Ferrando VII acceptà immediatament, i que certificà abolint la naixent Constitució de Cadis.

S'iniciava en este moment, era l'any 1814, un periodo de persecucions i d'empresonaments dels líders lliberals més significats, que en el cas de Gabriel Ciscar, se concretà en la seua presó primer, en el seu desterro a Múrcia més tart.

Pero l'any 1820, a penes passats sis anys del govern dictatorial de Ferrando VII, el coronel Riego, membre dels cícrculs maçònics, que havia de conduir l'eixèrcit congregat en els ports andalusos cap a les possessions americanes per a acabar en les rebelions existents, va decidir suspendre l'embarc de les tropes i pronunciar-se contra el poder absolut de la

monarquia, al mateix temps que reclamava l'acceptació de la Constitució de 1812 com la Carta Magna que tant la monarquia com el poble espanyol havien d'acceptar.

Despuix d'un temps de sossobra en el qual les forces de Riego se passejaven per Andalusia divulgant la seua posició lliberal, al mateix temps que reclamava el suport dels diferents regiments de l'eixèrcit, les forces conservadores que feen costat a Ferrando VII varen decidir acceptar les demandes de Riego, a l'entendre que la majoria de l'eixèrcit estava, en aquells moments, en ell.

1820. El rei d'Espanya jurava la Constitució naixcuda l'any 1812 que estipulava el govern conjunt del monarca en les Corts triades per sufragi, iniciant-se el periodo històric que coneixem com el Trieni Lliberal.

Temps en el qual Gabriel Ciscar fon de nou dut a la política per a eixercir el càrrec de Conseller d'Estat. Tres anys que a penes serviren per a constatar les divisions internes dels lliberals i la falta d'interés dels ciutadans, excepció feta dels intel·lectuals, pels assumts polítics.

Europa, per una atra banda, vivia els anys de la reacció contra els avanços polítics de la Revolució Francesa i del govern de Napoleó, fent costat als governs de caràcter tradicionaliste, les monarquies absolutes, que dominaren el Congrés de Viena. Congrés a on es va aprovar la creació de la Santa Aliança, l'unió de Rússia, Prússia, Àustria i França, a on els monarques de la Casa de Borbó havien tornat al poder en la persona de Lluís XVIII, per a defendre les monarquies absolutes.

A la Santa Aliança demanà ajuda Ferrando VII per a acabar en el lliberalisme espanyol. Una ajuda que li va ser concedida i que es va concretar en l'invasió d'Espanya per part d'un eixèrcit de cent mil hòmens

sostengut per l'aliança, disposat a retornar al monarca espanyol la seua capacitat de monarca absolut.

I, com tantes vegades ha ocorregut en l'Història d'Espanya, el món contemplà sorprés com les mateixes gents que s'havien alçat en contra de l'eixèrcit francès enviat per Napoleó per a fer costat al seu germà José, vitorejaven ara a un eixèrcit al qual nomenaren els "Cent mil fills de Sant Lluís". Un eixèrcit la primera missió del qual fon donar suport a la tornada de la monarquia absoluta i la persecució dels lliberals que havien governat durant tres anys.

S'iniciava lo que en l'Història d'Espanya se coneix com la década ominosa. Dèu anys d'un govern dictatorial, 1823-1833, en els quals els líders lliberals, inclosos els héroes de la Guerra d'Independència com "L'Entossudit", "El empecinado", varen ser perseguits, empresonats, executats, i en els quals la política espanyola la dugueren a terme els fanfarrons i castiços que governaven al costat del més depravat dels monarques que els espanyols

han hagut de soportar. Sense més llei que la que impartia un monarca especialment corrupte, i sense més horisó que les corregudes de bous, només l'emigració es presentà als intel·lectuals espanyols com a camí de salvació.

En el concret cas de Gabriel Ciscar pogué salvar sa vida gràcies als oficis diplomàtics de l'embaixador francès i del suport rebut pels anglesos, especialment per part del general vencedor de Napoleó, que li oferiren el refugi del penyó de Gibraltar a on l'insigne marí espanyol va viure els seus últims anys. Un desterro que pagava tota una vida dedicada a la Marina, a la Ciència, a la Pàtria.

Gabriel Ciscar moria l'any 1829. Té pendent el reconeiximent de tots els espanyols i, molt especialment, del poble valencià.

La seua obra.

Havem afirmat que la vida de Gabriel Ciscar se projecta entorn de tres objectius a complir: el millorament de la Marina espanyola; l'aportació al món de la Ciència per part dels espanyols; i la defensa de la dignitat de la seua Pàtria.

Tres objectius complits i que són la mostra de l'obra realitzada com intentarem demostrar.

La seua dedicació a la Marina espanyola té una expressió concreta en el seu llibre ya citat, en el títol de "Manual de Marina". Un tractat

que, seguint els passos de Jorge Juan, l'atre insigne marí valencià que vixqué en el segle XVIII, tracta de marcar les pautes i els coneiximents que els futurs oficials de la Marina espanyola havien de posseir. Pautes i coneiximents que es dediquen tant a la base que els sustenten, les Matemàtiques, la Nàutica, la Cosmografia..., com a les condicions personals de valor i de capacitat de comandament.

Senyalàvem en pàgines anteriors que una de les majors experiències de Gabriel Ciscar en els seus anys de navegar les mars i participar en les guerres contra Anglaterra, fon justament la de comprovar la superior formació de l'oficialitat anglesa respecte a l'espanyola o a la francesa. Una superioritat que es consolidava, en primer lloc, en els coneiximents nàutics, en segon lloc en la disciplina exhibida, en tercer lloc en el valor demostrat.

Era obvi que en el domini del valor els espanyols no els anaven a la saga, pero no podia dir-se lo mateix quan se tractava del principi de la disciplina, absoluta fidelitat a les ordres rebudes dels superiors foren les que foren les circumstàncies, ni molt manco quan se tractava de demostrar les capacitats tàctiques, la pràctica, que l'oficialitat d'una i una altra Armada exhibien.

I estes eren les qualitats a exigir en els comandaments de la Marina Espanyola. En primer lloc, coneiximents nàutics, pero sobretot capacitat estratègica. Capacitat que s'obtenia en l'estudi de les grans batalles que l'Humanitat havia lliurat en la mar, i en les pràctiques de combat que eren la prova final de la competència.

Batalles i pràctiques en les quals igualment se deprenia lo que significava la disciplina. Les òrdens del comandament, en el discórrer d'una batalla, no podien ser posades en qüestió en cap de cas, encara que pogueren paréixer desafortunades. Primer obeir i més tart, a partir dels resultats, parlar.

Pero les qualitats dels oficials que la nostra Marina poguera oferir, no eren suficients per a competir en la Marina Anglesa. Per a conseguir-ho havien de conseguir-se atres dos condicions indispensables: la superioritat artillera dels vaixells, i la capacitat i número dels mateixos en la maniobra. I era en estes condicions, superioritat artillera, superioritat en número, superioritat en capacitat de maniobra, a on l'hegemonia anglesa era manifesta des del sigle XVI.

Una realitat que Gabriel Ciscar, en el seu lloc de professor primer, en el seu comés de Comissari General d'Artilleria naval, en el compliment de les seues funcions com a ministre de la Guerra, va voler portar a la pràctica. El seu esforç i el de tots els que el precediren conseguiren que la nostra flota, encara que fora derrotada per l'armada anglesa en batalles tan decisives com la de Trafalgar en la qual els marins espanyols aplegaren a una altura d'héroes, fora considerada com la segona del món.

Pero més allà de la seua passió per la Marina, Gabriel Ciscar era un home de L'Il·lustració. Un home que, en l'estela de son tio Gregori Mayans, creïa fermament en la primacia de la Raó com a únic camí viable per al progrés de l'Humanitat.

Una posició que contrastava absolutament no sols en les posicions tradicionalistes encara imperants en el món del pensament espanyol, sino, i més preocupant, en l'ignorància generalisada de les gents capaces de secundar com a governant a un ser com Ferrando VII, il·letrat, incult, ignorant, enfront dels polítics lliberals que intentaven posar fi ad eixa plaga d'analfabetisme que era el pecat capital dels espanyols.

Espanya no podia quedar-se al marge de l'Il·lustració. Espanya no podia quedar-se al marge d'una Europa que, en els països com França i Alemanya, estava marcant el camí que tot l'Occident necessitava caminar.

La seua llabor en este camp de fer present en Espanya en el devindre de l'Il·lustració, seguint el camí de Gregori Mayans i Ciscar, fon d'un valor encara no reconegut. La seua presència en la determinació de les noves mides, el seu suport al nou sistema mètric decimal, la seua capacitat en el camp de la Cosmografia per a la medició dels meridians, feren possible que el nom d'Espanya se situara entre el propi dels països civilisats.

La seua obra, "Compendio de Cosmografia", li havia obert les portes d'una consideració internacional que salvava l'honor científic d'una Espanya que, si en el reduït número dels Il·lustrats era considerada com a culta, en el contemplar del conjunt de la seua població i dels seus polítics, era tractada com un apèndix del continent africà.

"Àfrica escomença en els Pirineus" serà, despuix de la desaparició dels lliberals del poder, una de les acusacions més greus que la nostra Pàtria ha patit.

I tanquem est apartat de la semblança de Gabriel Ciscar recordant el seu paper en la Guerra de l'Independència.

En el seu transcórrer ocupà, com hem deixat escrit, tots els llocs del poder. Un poder clandestí que arriscava sa vida cada dia. La seua obra en este camp queda dita. Va ser l'impulsor de les “partides”, de la guerra de guerrilles que feen possible el control d'uns camins negats per al suministre de les forces d'ocupació, i també el forjador del pacte d'Espanya en Anglaterra i en Rússia. El pacte que, en opinió dels historiadors, va decidir finalment la derrota de Napoleó Bonaparte.

Una obra de Gabriel Ciscar en veritat ingent, que salvà a Espanya de l'opressió napoleònica. València, en Gabriel Ciscar, conseguix un paper estelar en l'Història d'Occident.